

ció para la gente que llegaba desde el Sur a París para aproximarse a la fuente del saber y de la verdad.

Acompañan a Sartre en este número las habituales secciones de poesía entre las que destacaremos las aportaciones de Juan Ramón Jiménez o las de Javier del Prado entresacadas de su libro *Canciones para andar por casa*, que muestran cómo la cotidianidad y la banalidad académica pueden transformarse en materia poética. En el espacio dedicado a la traducción reina la figura de James Joyce y nos encontramos con una aproximación a su obra realmente interesante. Aunque es difícil dar cuenta de la riqueza del número tanto por la calidad de las contribuciones como por la personalidad de los que las firman. Lo mejor es sumergirse en su lectura y dejarse llevar por el barco del ensueño hacia todos esos posibles caminos que nos ofrece.

Àngels Santa

Albert TURULL (dir.), *De Marimanya al Cargol. Inventari toponímic de les Valls d'Àneu*, ed. Consell Cultural de les Valls d'Àneu, col. Quaderns del Consell Cultural de les Valls d'Àneu nº 5, Esterrí d'Àneu desembre de 2004, 283 p. Amb la col·laboració de Maurici Boldú, Montse Burgués, Enric Pinyol i Núria Prenafeta.

És el primer volum d'un ambiciós projecte que constarà de tres llibres: el segon estarà dedicat a una anàlisi etimològica més especialitzada i el tercer estudiarà els noms de persona d'Àneu, és a dir, l'antroponímia.

Albert Turull, professor titular de la universitat de Lleida, especialista en toponímia i onomàstica, i autor, entre altres obres, de *Els topònims de la Segarra* (1991), ens ofereix en aquest volum un exhaustiu inventari toponímic de les terres aneuenques. Constitueix una eina útil de coneixement i alhora de recuperació de la memòria històrica sobre aquelles contrades. Memòria històrica que resulta imprescindible per a abordar el futur, car, com recorda en Turull "Són els noms propis que, (...) esdevenen l'ànima de la terra".

L'esmentat inventari està precedit d'una àmplia introducció organitzada en tres punts: en el primer, "La toponímia i els inventaris de topònims", defineix i acota els conceptes de toponímia i topònim així com els aspectes que en desenvoluparà aquest primer volum: una revisió i sistematització exhaustiva dels topònims i de les informacions externes que s'hi associen en el temps present, bàsicament de caire geogràfic i arquitectònic, com ara el tipus d'element —municipi, poble, tipus de construcció humana, etc—, deixant-ne per a un proper volum l'anàlisi pròpiament filològica: etimologia, evolució, etc.

En el segon punt, “Memòria de recerca”, detalla el desenvolupament del projecte en les seves diferents fases (recollida de materials a partir de fonts orals, documentals i impreses, revisió sistemàtica, buidatge bibliogràfic, tematització toponímica, rebusca, preparació i anàlisi dels resultats, punt aquest que es deixa pel proper volum), així com la metodologia emprada, els problemes sorgits i les solucions donades i els objectius proposats.

El tercer punt, “Les Valls d’Àneu” resalta els trets bàsics de la configuració geogràfica dels quatre municipis que l’integren actualment (Alt Àneu, Espot, Esterrí d’Àneu i La Guingueta d’Àneu) i, sobretot, aprofundeix en aquells aspectes útils per als objectius del llibre.

La segona part del llibre, l’inventari pròpiament dit, està organitzat en tres llistats de topònims: segons el tipus d’elements geogràfics que designen —de tipus orogràfic, hidrogràfic, la població, les edificacions, els termes—, per pobles i municipis, i per temes toponímics. El primer llistat inclou indicacions de: àmbit, element, topònim i poble. El segon forneix informació de municipi, poble, topònim, tema toponímic i element. El tercer aporta dades sobre el tema, topònim, poble i municipi.

El volum inclou a més nombroses il·lustracions i una àmplia selecció bibliogràfica dividida en tres grups: una bibliografia específicament aneuenca i pirinenca, referida als temes tractats en el llibre, un segon bloc bibliogràfic de caràcter més ampli, sobre toponímia i onomàstica catalanes, i finalment algunes referències bàsiques de tipus general.

En conjunt el volum constitueix una aportació important per al coneixement i difusió de la toponímia aneuenca, realitzada amb rigor, i fruit d’un important esforç de recerca, inventariat i sistematització que els autors han dut a terme. D’altra banda aquesta nova publicació completa i actualitza l’obra de Coromines en aquest tema, especialment el seu *Onomasticon Cataloniae*, i constitueix alhora una interessant eina de normalització.

Cristina Solé

Roberto FERNÁNDEZ y Jacques SOUBEYROUX (eds.), *Historia social y literatura. Familia y burguesía en España (siglos XVIII-XIX)*, vol. 2, ed. Milenio, Lleida 2003, 353 p.

Es el segundo volumen publicado fruto de un dilatado trabajo de investigación multidisciplinar, llevada a cabo por investigadores franceses y españoles, en torno al tema de la familia en la España de los ss. XVIII y XIX. El primer volumen, publicado en 2001, estaba dedicado al estudio de las clases populares. El segundo se centra en el análisis de la burguesía y, de